

HANDLÄGGARE/ENHET
Ekonomisk politik och
arbetsmarknad
Lars Ernsäter

DATUM
2011-11-28

DIARIENUMMER
20110449

ERT DATUM
2011-09-26

ER REFERENS
RD060-119-
2011/12

Finansutskottet
Riksdagen
100 12 STOCKHOLM

Utvärdering av Riksbankens penningpolitik och arbete med finansiell stabilitet 2005-2010

LO har inbjudits att lämna synpunkter på rapporten ”Utvärdering av Riksbankens penningpolitik och arbete med finansiell stabilitet 2005-2010”. Utvärderingen har på finansutskottets uppdrag genomförts av professorerna Charles Goodhart och Jean-Charles Rochet.

Goodharts och Rochets utvärdering av Riksbankens penningpolitik och arbete med finansiell stabilitet under åren 2005-2010 är till övervägande delen positiv, i synnerhet med tanke på den globala finansiella kris som inträffade 2007-2008.

Utvärderingen fokuserar på *finansiell stabilitet*.

Utvärderingen pekar på hur nära det var att den svenska finansmarknaden kollapsade under finanskrisen bland annat på grund av svenska bankers stora utlandsupplåning. Där var det Riksbanken samt välvilligt agerande från Federal Reserve som räddade de svenska bankerna.

Utvärderingens övergripande slutsats är att svenska myndigheters arbete för finansiell stabilitet behöver förstärkas. Man föreslår att Riksbankens formella mandat att agera för att upprätthålla den finansiella stabiliteten förstärks. Vidare menar man att Riksbankens och Finansinspektionens samarbete behöver förbättras.

Utvärderingen pekar på att det idag saknas ett sammanhängande regelverk för att hantera banker på obestånd.

POSTADRESS 105 53 Stockholm
BESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA www.lo.se
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

I granskningen av *penningpolitiken* förs en diskussion kring avvägningen mellan att stabilisera inflationen respektive den reala ekonomin som har viss bäring på de meningsskiljaktigheter inom direktionen som funnits en längre tid, dock utan att gå djupare in på dessa meningsskiljaktigheter eller ta ställning. Man ger beröm till nya metoder att modellera och illustrera effekterna av alternativa räntebanor samtidigt som man menar att modellerna inte kan fånga in olika riskscenarier tillräckligt väl.

Vidare ger man stöd till Riksbankens syn på hur penningpolitiken bör beakta huspriser och andra tillgångspriser mot bakgrund av att en snabb ökning av dessa kan innebära risker på sikt. Man menar också att boendekostnader bör tas med i det index som används för att mäta inflationen. I båda fallen går man på tvärs med den kritik som fanns när finansutskottet för några år sedan lät professorerna Giavazzi och Mishkin utvärdera penningpolitiken.

Goodhart och Rochet lämnar några rekommendationer. Man rekommenderar att Riksbanken tills vidare behåller de nuvarande definitionerna av KPI (och målet på 2 procent) och KPIF, där effekten av ändrade räntesatser för bolån exkluderats, och att man fortsätter att använda KPI för analyser på medellång sikt och KPIF för att bedöma den kortsiktiga utvecklingen. Vidare rekommenderar man att det penningpolitiska mötets syfte diskuteras samt om dess namn, funktion och mandat bör ändras eller inte. Slutligen rekommenderar man att Riksbanken ger uttryck för lite mer självttvivel när man presenterar sina styrräntebanor.

LOs synpunkter

Det är värdefullt att riksdagens finansutskott regelbundet låter genomföra denna typ av genomgripande analyser av Riksbanken. Det är särskilt värdefullt att utvärderingen studerat Riksbankens arbete med finansiell stabilitet.

LO delar utvärderingens analys att Riksbanken var framgångsrik i arbetet för att hantera finanskrisen, trots bristande institutionell och rättslig struktur.

LO delar utvärderingens kritik mot att det saknas en effektiv lagstiftning för att hantera banker på obestånd. Detta har LO lyft fram i olika sammanhang sedan tidigare. Det är viktigt att Sverige får ett adekvat regelverk för att hantera banker på obestånd.

LO delar också den övergripande analysen att olika myndigheters mandat behöver förtydligas med avseende finansiell stabilitet.

Det är centralt för den ekonomiska stabiliteten i Sverige att regler och övervakning av den finansiella sektorn generellt förstärks. Här finns idag

flera brister. Vår bedömning är att den svenska regeringens reformarbete är alldeles för svagt. LO hoppas att utvärderingens analys och förslag kan medverka till att brett skynda på det finansiella reformarbetet i Sverige.

LO menar att utvärderarna hade kunnat ägna mer utrymme åt diskussion kring de meningsskiljaktigheter som sedan en längre tid funnits inom Riksbankens direktions när det gäller penningpolitiken. Två frågor synes efter hand ha kommit i fokus. Dels frågan om antaganden för utländska räntor och prognoser för utländska styrräntor, dels frågan om vilket mått på resursutnyttjandet som är lämpligast vid den penningpolitiska avvägningen mellan att stabilisera inflationen respektive den reala ekonomin.

LO anser att det är nödvändigt att ta hänsyn till huspriser och andra tillgångsprisers rörelser som en del av inflationsbedömningen, men att dessa variabler inte har en särställning i så måtto att de ska vägas in tillsammans med inflationsbedömningen när räntebeslut fattas.

LO ser i dagsläget inget behov av att förändra definitionerna eller användningen av de index som används för att mäta inflationen, men ser gärna en fortsatt diskussion i frågan. Mot bakgrund av enhetsarbetskraftskostnadens betydelse för inflationsutvecklingen anser LO att Riksbanken bör överväga att införliva mått på denna i sin arsenal av underliggande mått på inflationen.

Landsorganisationen i Sverige
Stockholm som ovan

Wanja Lundby-Wedin

Lars Ernsäter